

OPINIÓ

Consciència o col·lapse

Bea Talegón
Madrid. Diumenge, 29 de setembre de 2024. 05:30
Temps de lectura: 3 minuts

✕ 📧 📧 📧 📧 📧 📧

Des que vaig conèixer el Filòsof **Jordi Pigem**, reconec que m'he enganxat a les seves publicacions. Cada vegada que concedeix una entrevista, que publica un escrit o un llibre, sento una enorme il·lusió per escoltar-lo, per llegir-lo i prendre apunts. Quina alegria és tenir un autor de referència que t'ensenya, et fa pensar i et mostra el món amb una pedagogia àgil i dinàmica! I com és d'important, a més, tenir “material” per exercitar el pensament, per seguir els senders que ens mostra: autors, textos que cita, referències que ens van obrint camins cap a d'altres.

Suposo que al llarg de la Història, en qualsevol moment en què ens aturèssim, podríem sentir més o menys el mateix: una espècie de foscor, de **dificultat per trobar llums que ens guïïn** i ens serveixin per comprendre millor el nostre entorn. Certament, aquesta no és una època aliena a aquesta sensació. I atemorits per la **censura**, immobilitzats per la mateixa autocensura, fins i tot a l'hora de pensar, aquest tipus de pensadors em resulten especialment valuosos.

Pigem és un home proper, és un excel·lent comunicador, i com a filòsof és tot un personatge, ja que viu bolcat en els llibres, en les persones. Situat a la costa, és un home de mar, amb qui compartir moments per conversar és un veritable regal. No utilitza “telèfon intel·ligent”. Marca els seus ritmes, marca els seus temps. I és plenament conscient de la importància que té no deixar-se portar...

És Pigem, en si mateix, un ésser extraordinari en aquests temps. I conèixer-lo permet comprendre la coherència d'allò que plasma a les seves obres. És difícil trobar persones coherents en aquesta vida. I referit a l'enfocament davant del sistema, Jordi sens dubte ho és. Durant els últims anys he pogut gaudir (i molt) dels seus últims treballs: *Pandèmia i Postveritat* (2021) i *Tècnica i Totalitarisme* (2023). Ambdós publicats amb Editorial Fragmenta.

Com deia al principi, els seus textos són com trobar-te una font al mig del desert. I si beus a glopets té gust de glòria. Recórrer als seus llibres les teories, plantejaments d'altres filòsofs, científics, sociòlegs i ments brillants que ja ens van advertir fa dècades sobre el que avui viuríem resulta una experiència enriquidora. Analitzar, des de la lògica, des de la raó, els esdeveniments que ens toca viure, serveix per intentar comprendre millor a què responen.

I després de les dues obres citades, esperàvem ja la tercera, que ha vingut a ser una altra meravella per gaudir durant l'estiu passat. **Consciència o Col·lapse**, acabada de publicar, va arribar a les meves mans com si els Beatles estiguessin encara actius i acabessin de treure el seu últim disc. I saber que tindria l'estiu per llegir-la va generar en mi una sensació indescriptible: la de buscar el moment, preparar l'hamaca, aprofitar cada instant de pau per llegir. Quin gran plaer!

“ **Descobrir de quina manera operen la propaganda, els governs, els hemisferis del nostre cervell, les estructures del poder serveix per a, almenys, anar entreveient l'enorme roda de hámster en la qual caminem sense adonar-nos-en**

En aquesta ocasió, Pigem analitza els racons de la ment, del pensar. Com se'ns pot encisar perquè creguem una cosa absolutament contrària a la real. Com ens entabanen amb sortilegis com a “Intel·ligència Artificial” o “Realitat Virtual” com a part de l'encanteri. De quina manera és possible **anul·lar el més essencial i humà** perquè passem a formar part d'un exèrcit d'autòmats, de **mà d'obra desproveïda de criteri** que no vagi més enllà de produir-consumir.

Descobrir de quina manera operen la propaganda, els governs, els hemisferis del nostre cervell, les estructures del poder serveix per a, almenys, anar entreveient l'enorme roda de hámster en la qual caminem sense adonar-nos-en. I potser, sent més conscients d'això, o almenys mínimament conscients, podrem intentar fer el salt per sortir d'ella.

Per si no fos prou per a mi haver gaudit d'aquesta entrega d'un dels meus filòsofs preferits, he tingut el plaer d'entrevistar-lo aquesta setmana. [Per aquí deixo l'entrevista](#), ja que el que una considera bo és just compartir-ho. En la nostra conversa recorrem l'eix del llibre, i fem parades per analitzar de quina manera una societat és permeable als “algoritmes”, que estan actuant de vegades de manera evident i d'altres no tant, arrencant-nos l'essència de la humanitat, la consciència. I ho fan **suprimint la consciència**. La falta de mecanismes per reflexionar, per dotar les nostres accions d'una reflexió prèvia, basada en el raonament ètic, és el que ens empeny — costa avall i sense frens— cap a l'abisme que avui estem patint. Què pot fer que els homes s'assassinin, s'aniquilin, s'odiïn sense conèixer-se, sinó la falta de consciència i de consciència?

No és casual que els llibres se substitueixin per pantalles. No és casual que els parcs siguin cada vegada més buits. Que les agendes siguin plenes, però que cada vegada ens sentim més sols. Que la informació es converteixi en propaganda i es **persegueixi el dissident**. Que sentim por per pensar diferent de la majoria. Que ens sentim de vegades rars per, simplement, pensar i tenir dubtes.

Una societat sense filòsofs ens empeny de cap a la foscor. Una joventut que s'estableix en un banc i, braç a braç, s'imbueix a les seves pantalles, és un senyal d'alerta. Assumir dòcilment que una “intel·ligència” pugui ser artificial ens sotmet sense adonar-nos-en en una gran mentida.

Renunciar a l'humà, en definitiva, ens porta al col·lapse. No estem potser ja en això?